

22110093

ESTONIAN A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
ESTONIEN A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
ESTONIO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Wednesday 11 May 2011 (morning)

Mercredi 11 mai 2011 (matin)

Miércoles 11 de mayo de 2011 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

Kommenteerige **ühte** kahest tekstist:

1.

The Night of the Living Dead: hiina kapsas ja õun

1.
Mina olen hiina kapsas,
helerohelises kleidis
igivärske zombi.

Pärast kahte kuud garaažis
5 olid ikka sama erksad
kõik mu satsid; suvi oli soe.

Perenaine, kes mind leidis,
kohkus ära – särasin kui neiuke!
Naeratasin. Olin kaua oodanud.

10 Kompides mu kikkis keha
perenaine sosistas: „Külaline varjuriigist!“
Nõnda heideti mu säilind ilu prügikasti.

Mädanenult oleks mulle
osaks saanud sama saatus,
15 aga perenaise tegu saatnuks sarjamine.

Nüüd ent kohutas mu virgus
loodussõpra, inimest,
tänu kellele ma elan esivanematest kauem.

Ärge siiski zombit kartke:
20 prügikastis tasapisi otsa jääb ka minu keha.
Surematus on probleemiks
praegu ainult kui idee.

2.
Mina olen õun
nimega *Granny Smith*,
25 noore disaineri valgel kandikul
viiendat kuud pingul
on mu roheline nahk.

- Noor teadlik inimene
ei julge mind süüa, sest kardab surra.
- 30 Mida ma oskan kosta,
sadat aastat und
või hea ja kurja tundmist pole mul pakkuda,
teie olete mind loonud, mina ei saa süüdki
enda peale võtta.
- 35 Aga ma mõtlen. Mõtlen tohutust
resistentsusest. Tohutust.
Mis ei tähendaks üheülbastumist.
Ma mõtlen säilimisest ja õnnest.
- Mina olen õun
- 40 nimega *Granny Smith*,
rännanud tuhandeid kilomeetreid,
teie näoga, ümar: lootus elab.
Aga palju põlvkondi hukkub ilmselt veel.

Maarja Kangro, *Tule mu koopasse, mateeria* (2007)

2.

Õngitseja – see oleks surma sümbol, õngitseja, kes iga kala jaoks oma sööta ja oma unda tarvitab isesuguste sisselaskmise ja väljatõmbamise viisidega.

Nüüd oli ta oma õnge poisikese isa poole heitnud.

5 Nii kaua veab osav õngemees hinge sööda järel, mõnikord näkkida lastes, kuni tühjakene enam ihusse teed tagasi ei leia. Siis jääb ihu igavalt-üksinda kuhugi asemele, kus ju nii mitu korda on magatud ja unenägusid nähtud koolitatud pojast.

10 Leske veetakse kägiseva vankriga ja surnukeha kandjad kummardavad põrmukupitsate vahel, tuhnivad ja laulavad. See hõiskamine ei ulata jumalate juurde, sest see on vaeste inimeste näljane ökitamine nende murest ja piinadest kulunud suuaukudest. See on vägivaldne vilistamine, kogemata saadud huilgamised, millega lahkunut mälestatakse.

Oli ahastustki, südame ahastust selle kannatanud ja nälgitud korjuse ümber. Ainukene, kellele kõik need toimetused ükskõiksed ja madalad näisid, oli noorem poeg, kes hangunud liigutustega ainult vaatas ja vaatas. Kui keegi teda tõukas, siis ronis laps kõrvale ja muudkui vaatas ja vaatas.

15 Inimesed on juba üksteisele tundmata-võõrad nagu kaasikus kased omakeskel. Kõik unustatakse ära ajas ning ruumis. Lesk unustab ära ja peigmees unustab ära. Kuid laps mäletas oma isa.

20 Küsivate kuristiku-silmadega, närvilise peen-pehme hingega laps. Seesama madalate jalgadega poisi-rõss, kelle keha kasvamises nagu sihilikult kännides oma ja võõrast meelitas suurtesse metsamarja-silmadesse vaatama, et siis ehmatada.

Fosfori igavesed tuled põlesid suure, rannakaljuliselt ettetungiva otsa kolualusel. Laps pühkis rinda, jälle loivis mälestus, loivis õudsel, alasti, külmade loivadega.

Sündis teine ärapõgenemine metsade hõlma, sinna, kus sood ja mäed kokku saavad. Kadakate ja ümmarguste kivide juurde, metsainglite juurde.

25 Esimene metsaelu oli siis olnud, kui koolmeistri poolt häbistatud ja uuristatud lapsenahk alevi taga võsude all sügiseöö ududes hulpis.

30 Mitu päeva kulus siis energial ära, enne kui ta üles ärkas. Võib-olla oleks see paranemine, purustatud hinge tükki kokkuliitmine veel kauemale veninud, kui suur ja selge mõistusega nälg asja ei oleks kiirendanud. Otse siis tuli ka kusagilt sõnnikusest kodust loll karjane ja ahvatles, meelitas, talutas lapse koju, isa surnukeha juurde.

Nüüd aga teine ärapõgenemine, kui unustaja ema ja vanem vend poisikest pääle matuste nutu vanale paigale tahtsid viia.

35 Pühitsetud ahastus kodus hakkas hingedest välja nõrguma, mälestuste jäljed mustuma. Igapäevaselt vannuti jälle ja käratseti, peksti pisikesi lapsi, neeti vaenlasi, häbistati vaeseid, kaetseti õnnelikke, põlati tõbiseid, lõmitati rikaste ees ning himustati veel surnuidki armastusega petta.

Enne hommikut aga kargas poiss soode pääle mädanevale samblale kännivate kaskede vahele. Nende taga hädaldas ja oigas riisunud sarapuumets talve-eelses öös.

Jaan Oks, *Tume inimeselaps* (1918)